П III 34

Број 187 — Год. IV. Ујвидек, среда 23 август 1944 Примерак 20 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА“. ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА УЈУТРУ, ОСИМ ПОНЕДЕОНИКА И ДАНА ИЗА ПРАЗНИКА. РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: УЈВИДЕК, ВИТЕЗ ХОРТИ ИШТВАН ТЕР 5/I ТЕЛЕФОН: 39-39. ПОШТ ФАХ 260 ЧЕК. РАЧУН КОД ПОШТ ШТЕД 18.254. МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА: 5.20 П., ТРОМЕСЕЧНА 15.— П.

Јуче је над Мађарском оборено 9 англо-америчких бомбардера

Немачке подморнице потопиле 7 непријатељских бродова са 40.000 бруто регистарских тона

Осветничка ватра и даље пада на Лондон

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

Нови делови наших трупа, које су се пробиле у Нормандији са територије северно од Аржентана, дошли су иза наших линија. Код Лисјеа и јужно од Евра непријатељ је извршио напад са јаким пешадиским и тенковским снагама. Непријатељу је после чврстих борби успело да продре у наш одбрамбени фронт на територији западно од Лисјеа. Наши покренути противнапади су у току. Непријатељу је после огорчених борби успело да освоји неколико километара у простору у правцу севера, западно и северно од Дрија.

Противнападом заустависли смо непријатељско надирање на северној обали Сене. Наше заштитнице задржавају непријатељске снаге које надиру јужно од Париза.

Покрети одвајање непријатеља у јужној Француској између морске обале и реке Дуран, јако следе у правцу запада. Око Тулона воде се огорчене борбе. Противнападом одбацили смо непријатељске снаге код Екса и у долини Дурана.

Током акција чишћења у унутрашности Француске, убили смо у борби 239 терориста.

Тешка осветничка ватра пада на Лондон.

Непријатељ је у Италији на јадранском сектору после јаке артилериске припреме продужио са покушајима продора и заузео неколико висинских положаја.

На јужном делу Источног фронта немачке и румунске трупе воде тешке борбе код Тираспола и између Буга и Серета, где Совјети нападају са јаким пешадиским и тенковским снагама. Током тих борби уништили смо 200 непријатељских тенкова.

Разбијени су непријатељски напади у мостобранима на Висли, северо-источно од Варшаве и са обе стране Вјлковискена. На енергичном отпору немачких дивизија западно од Молдоха сломили су се непријатељски напади. Западно од псковског друма совјети су продужили са жестоким нападима. Још се воде борбе на појединим местима упада.

Ловачки авиони ваздухопловства и противавионска артилерија оборила је на Источном фронту 43 непријатељска авиона.

Приликом непријатељских бомбардера на мађарску територију оборило је мађарско и немачко ваздухопловство 9 непријатељских апарата.

Подморнице су потопиле из једног непријатељског конвоја 7 непријатељских бродова са 40.000 бруто регистарских тона бродског простора, 3 патролна и 1 моторни брод и оборили један непријатељски авион.

„Ми бранимо своју хиљадугодишњу својину, границе наше отаџбине“

Регентов говор упућен поводом произвођења нових пошторучника на дан Светог Стевана

Будапешта, 22 август (МТИ) — На дан Светог Стевана у Будапешти је приређена импозантна и лепа свечаност у згради Хонведске техничке академије. Овој свечаности присуствовали су министар хонведства ђенерал пуковник чатаи Чатаи Лајош, шеф генералштаба генерал пуковник витез Вереш Јанош. Тачно у 6 часова поподне наишао је Његова Преузвишеност Регент витез Наџбања Хорти Миклош кога су присутни одушевљено поздравили. Пред трибином свратили су се у дуги ред будући потпоручници. После свечаног дефилеа донете су заставе за полагање заклетве. Млади потпоручници су положили заклетву на свечан начин а затим их је први ађутант техничке академије поздравио и честитао им. После његовог говора, млади официри извукли су своје сабље и узвикнули: „За отаџбину до смрти!“

Затим је узео реч Његова Преузвишеност Регент Наџбања Хорти Миклош и упутио као највиши Војсковођа својим младим друговима следећи говор:

— Драги моји млади другови! На ваше данашње унапређење за потпоручнике и на свечаност која значи значајан догађај у вашем младом животу дошао сам, да чујем вашу заклетву, која вас обавезује на поштење, верност и жртве. Ви сте на тај начин постали официри хонведства, које је носилац дичних традиција универзалне мађарске мисли. Ви сте изабрали највећи, али и најтежи и најнесебичнији позив у данашњим судбоносним данима ви сте једна од највећих нада мађарске будућности. Нека ваша срца и душу оснажи дух мађарских јунака, који су кроз хиљаду година бранили и заштићавали данас драгу мађарску отаџбину. Будите чврсти, свесни своје дужности, дисциплиновани и пре свега каваљери. По томе смо ми од увек били чувени у целом свету. Ако је на наш добар глас услед непознавања ситуације и пала мрља ми смо ипак ту мрљу уклонили.

Мађар није никада било лако бити. Ми смо у дунавском базену поред заштите отаџбине увек вршили европску мисију. Наша земља била је свагда друм којим су пролазиле рушилачке буре светске историје. У жарištу међусобног сукоба између Истока и Запада, Севера и Југа, ми треба и данас чврсто да стојимо на своме месту. Ми никада нисмо желели туђе, ни од кога нисмо тражили ни, један квадратни метар, ми смо бранили нашу хиљадугодишњу својину, границе наше отаџбине. Зато смо се борили кроз векове и зато се боримо и данас.

Вашем вођству биће поверено оно најбоље из народа. Најважнији начин вођства је давање примера. Будите први у погледу војничких врлина, храбрости, верности и дисциплине. Сачувајте пре свега унутрашње јединство хонведства и супроставите се свакој опасности која му прети. Не допуштајте да се у ваше редове протури такво настојање, које би могло Мађара од Мађара да одвоји. У судбоносним временима великог светског пожара, када је реч о опстанку народа, и код куће је, на унутрашњем фронту прва и главна задаћа одржавање реда. Ово ћемо под свима околностима и према свакоме обезбедити. Када ви узимате учешћа у одбрани свега онога што су мађарска снага, мађарски рад, мађарски дух кроз дуги низ векова створили, крените оним дичним путем поднашања жртава и испуњавања дужности по коме су корачали пре нас наши претци.

Овај је пут увек био прав, а у току наше хиљадугодишње историје на нашу част није пала ни једна мрља.

Са поуздањем вас упућујем кроз капију Алма Матер у животну борбу јер знам да сте ви сви васпитани као Мађари и прави војници.

Нека вас Бог Мађара води на вашем садањем тешком почетном путу на коме вас ја пратим са пуном топлином свога срца.

После завршеног говора Његове Преузвишености Регента три најстарија потпоручника по рангу, ступили су пред украшени шатор и њих је Регент одликовао руковањем, затим им је упутио неколико срдачних речи и провео минут два у разговору са њима.

Тиме је свечаност заклетве младих потпоручника завршена.

ФИРЕРОВА ЧЕСТИТКА ПОВОДОМ ПРАЗНИКА СВЕТОГ СТЕВАНА

Берлин, 22 август. (МТИ) — Из Фирерског главног стана се јавља:

Фирер је Његовој преузвишености Регенту витезу Наџбањи Хорти Миклошу, Регенту Мађарске упутио срдачан телеграм у коме му је честитао поводом мађарског народног празника Светог Стевана.

Извештај о јучерашњем бомбардовању

Будапешта, 22 август (МТИ) — У раним преподневним часовима 22 о. м. више стотина непријатељских авиона под јаком заштитом ловаца долетела је у ваздушни простор државе са југа и летећи преко Дунантула напустило је наш ваздушни простор у правцу севера. Вероватно исти ти авиони, већим делом на линији долетања, одлетели су при повратку са севера у правцу југа. Успешно су дејствовали наши ловачки авиони и противавионска артилерија. До сада је јављено о обарању 10 непријатељских авиона. Из Дунантула је јављено о местимичним бомбардовањима.

НОЋНЕ ВАЗДУШНЕ БОРБЕ НАД БАЛАТОНОМ

Берлин, 22 август. (Интеринф) — У ноћи између понедеоника и уторка једна формација америчких авиона, од око 50 апарата долетела је преко Хрватске у мађарски ваздушни простор изнад Балатона. Мађарске и немачке противавионске снаге примиле су борбу већ на линији долетања са непријатељским формацијама. Према непотпуним извештајима оборено је 6 терористичких авиона типа Либератор и више Лајтнинга.

МАЂАРСКИ ЛОВЦИ ОБОРИЛИ ГРИ ЧЕТВОРОМОТОРНА БОМБАРДЕРА

Берлин, 22 август(ДНБ) — Пре подне 21 августа североамерички бомбардери долетели су у простор Дунава и нападали циљеве у Мађарској. Немачки и мађарски ловачки апарати примили су борбу са слабим непријатељским формацијама још пре него што су приспели на циљ Извештаји, који требају још допуне, јављају да су мађарски ловци оборили три четворомоторна непријатељска апарата. Још нису приспели извештаји немачке одбране и немачких ловаца.

ВАЗДУШНЕ БОРБЕ НАД ЈУЖНОМ НЕМАЧКОМ

Берлин, 22 август. (Интеринф) — У уторак пре подне североамеричке бомбардерске формације долетеле су у немачки ваздушни простор са југа. Док је један део непријатељских формација нападао места у околини Беча једна друга формација је продрла до ваздушног простора горње Шлеске. Немачке противавионске снаге стално су гађале непријатељске таласе бомбардера, током њиховог лета на територији Рајха. Већ у простору који се налази северно од Балатона одиграле су се жестоке борбе у ваздуху у којима су непријатељу нанети велики губитци. Поново је дошло до огорчених борби у ваздуху у простору јужно од Моравске Острве где је оборено више четворомоторних бомбардера. Још нису приспели тачни извештаји о броју оборених авиона.

СОВЈЕТСКИ ПОСЛАНИК КОД ПРЕТСЕДНИКА БУГАРСКЕ ВЛАДЕ

Софија, 22 август. (Интеринф) Бугарски претседник владе Багријанов примио је у аудиенцију совјетског посланика Фриванова.

ИЗМЕНА ТЕЛЕГРАМА ИЗМЕЂУ РИБЕНТРОПА И ВИТЕЗА СТОЈАИА

Будапешта, 22 август. (МТИ) — Министар спољних послова Рајха фон Рибентроп у телеграму топлога тона, интересовао се за здравствено стање претседника владе витеза Стојан Демеа. Претседник владе је на овај телеграм упутио телеграфску захвалност министру спољних послова Рајха за његово интересовање и изразио наду да ће се његово здравствено стање ускоро побољшати. па ће поново обављати своју дужност, како би тада поново искрено и са непоколебивом верношћу могао да узме свој удео у заједничкој борби и даље сарађивао на продубљивању мађарског и немачког оружаног пријатељства.

НА ТЕРИТОРИЈИ ЦЕЛЕ МАЂАРСКЕ ИСПИТАЋЕ СЕ СТАЊЕ РУДАРСКИХ РАДНИКА

Будапешта, 22 август. (БЕ) — Мађарорсаг пише: Министар индустрије Сас Лајош наредио је да се на целој територији земље испита стање рударских радника и државни секретар Ватвари Лајош лично сам води ово поступак. Државни секретар лично посећује раднике. Јуче је посетио радништво у руднику Дороги и Тоход. У рударским окнима која су дубока 27 метара. Државни секретар је у дубини земље разговарао са више радничких група. Он се интересовао о могућностима зараде рудара затим је саслушао предлоге радничких повереништава. Расположење рудара данас је — како је изјавио Ватвари Лајош — врло добро. Са највећом пажњом прате рад владе и знају да влада под свим могућностима опењује рад радништва. У целој држави ће се испитати социјално стање рудара и њихових радних односа. Циљ те контроле јесте да се нађе праведна оцена њихове ситуације.

НОВЕ АНГЛОСАКСОНСКЕ БОМБЕ

Будапешта, 22 август. (БЕ) — Мађарорсаг пише: Уништавајућа и разорна средства англосаксонских терористичких напада на Мађарску стално се држе у виду и контролишу јер се начини напада из ваздуха врло често мењају. Та контрола је констатовала да англосаксонски авијатичари употребљавају нове бомбе. Током два последња ваздушна напада, први пут су бачене на циљеве експлозивне бомбе од 2000 фунта (од прилике 900 килограма) тежине. Примена таквих бомби значи да се у појачаној мери и што раније треба становништво да повуче у склониште. Нове англоамеричке бомбе од 2000 фунта су доста слабог оклопа а експлозив који се у њима налази уништава током своје детонације притиском. Ове бомбе сличне су тако званој минској бомби.

ОСУЂЕНИ ГРЧКИ МОРНАРИ

Амстердам, 22 август (ДНБ) — Како агенција Рајтер из Александрије јавља на завршној седници грчког ратног суда осуђено је на смрт 8 грчких морнара који су на броду Еверо и у поморској академији извршили побуну. Међу осуђенима се налази и један официр.

УМРО КАРДИНАЛ МАЉОНЕ

Милано, 22 август. (НШТ) — Према извештају који је приспео у Милано, умро је државни секретар кардинал Маљоне.

Кроз ШТАМПУ

Турска после одлуке

„Дојчес Фолксблат“ пише: „Док се немачка штампа после прекида односа Турске и Немачке, испрва ограничила да само региструје хладан одјек Западних сила и руске коментаре, који нису били без прекора и претњи, сада већ има низ чланака који се опширно баве последицама турског корака за међународни положај земље и за будућу заштиту турских интереса. Из овога произлази опште схватање да је Турска, напустивши своју досадашњу неутралну позицију, у којој је умела са великом хитрином да одржава равнотежу између Немачке, Енглеске и Совјетске Уније, необично много изгубила од својег политичког капитала. Тако Валтер Петвајдић пише у „Нојес Винер Тагблату“: „Турска је последњих година у односу према снагама велесила јака све док је чувала своју неутралну позицију, и стајала између оба велика табора. Придруживши се једноме од њих, она је ту позицију изгубила. Она не само да је престала бити фактор међународне политике, као што су сви мали савезници Енглеске за кратко време излучени из политике, него је она просто постала скромни саставни део једног политичког фронта, а мање још: функција одлука и акција својих Савезника“.

„Пешти Хирлап“ доноси следећи извештај једног од војних сарадника ДНБ-а о борби која се води између Лоара и Сене: „У инвазионој борби која се разбуктала већ у пуној мери, Англосаксонцима иде на руку сунчано, ведро време, које им омогућује потпуну примену ваздушних снага. Храброст и јунаштво немачких војника показује какве тешке борбе имају да воде са непријатељским дивизијама, јачим у људској снази и материјалу. Чак у таквим ситуацијама које непријатељ и непријатељско вођство сматра за безнадне, поново дају отпора Немци, и извуку се. Против Париза непријатељ је досад само са извиничким снагама напредовао у простор предграђа, и ослањао се само на потпору елемената који терорисирају становништво. Те терористичке групе су се скупиле, јамачно, из оног олоша који је упућен у Париз са подручја што је досад већ доспело под непријатељску окупацију. На више места у граду дошло је до пуцњаве између терориста и грађанства које је хтело да одржава ред. Непријатељ — пише на крају извештач — позивима на узбуну, упућеним становништву, потпирује побуњеничке“.

САВЕЗНИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ОТПОЧЕЛА РАД

Вашингтон, 22 август (НШТ) — У понедељак пре подне у близини Вашингтона у Денбертену почела је да ради тако звана конференција за безбедност савезничких народа која има за циљ да постави основ безбедности будућих послератних времена.

Конференцију је отворио министар спољних послова САД Кордел Хал који је том приликом изјавио да се за осигурање мира у послератним временима мора евентуално употребити оружана сила. Шеф совјетске делегације совјетски амбасадор у Вашингтону Громиков нагласио је да главни терет рата сносе САД, Совјетска Унија, Енглеска и Чункинг Кина тако да су велике силе у првом реду овлашћене да одлучују о томе под каквим условима желе да осигурају светски мир. Конференција на којој учествује око 40 претставника Енглеске, Америке, Совјетске Уније и Кине трајаће од прилике око 4 недеље.

НЕМЦИ УСПЕЛИ ПРОТИВНАПАДИМА ДА СКРАТЕ ФРОНТ

Берлин, 22 август (ДНБ) — Канађани који нападају код Кабурга претрпели су осетне губитке приликом напада на ушћу Дивеа. Даље јужно, немачке трупе извршиле су даља одвајања дуж Туквеа. Непријатељ је покушао, прављењем локалних жаришта, да осујети те акције Немаца и да извојује на томе простору покретни рат. Немачки противнапади са којима су нанети непријатељу значајни губитци дуж обе стране друма који води из Лисијеа, у Понто ле Кве обезбедили су скраћење фронта.

БОРБЕ У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Берлин, 22 август. (НШТ) — Савезници су у јужној Француској напредовали даље између реке Вердоне и обале, у брдским пределима у правцу севера према доњем току реке Дуран. То напредовање могу да захвале околности што им трупе предводе партизани који познају терен. Са немачке стране покушавају да отежају надирање прављењем препрека на друмовима и противнападима. Немачка упоришта чврсто издржавају притисак.

ФРАНЦУСКА ВЛАДА СЕ НАЛАЗИ У ЈЕДНОМ ГРАДУ ИСТОЧНЕ ФРАНЦУСКЕ

Берлин, 22 август. (ДНБ) — Са надлежног немачког места информативно се саопштава: На једно постављено питање у Вилхелмштрасеу су одговорили да се већина чланова француског кабинета налази у једном граду у источној Француској. Тамо се такође налази немачки амбасадор Абец, док се дипломатски кор налази у једном другом граду источне Француске.

ПОЉСКИ КОМИТЕТ ИЗДАО НАРЕДБУ О МОБИЛИЗАЦИЈИ

Стокхолм, 22 август. (ДНБ) — Совјетски радио у уторак је објавио једну наредбу пољског комитета за народно ослобођење која говори о мобилизацији грађанског становништва. Ово наређење односи се на све територије које је евакуисала немачка окупациона војска.

ЗА ХИМЛЕРОВОГ ЗАМЕНИКА ЈЕ НАИМЕНОВАН ХАНС ЈИТНЕР

Берлин, 22 август. (НШТ) — Ханс Јитнер главни гаулајтер и генерал оружаних СС одреда именован је за сталног заменика СС вође Химлера као команданта резервне војске.

НАЈНОВИЈА СИТУАЦИЈА НА ФРОНТОВИМА

Беч, 22 август (МТИ) — Немачки листови у уторак у многим чланцима баве се разлагањем ратне ситуације и то у првом реду зато што је, како на Источном тако и на западном фронту, успело немачким трупама да пробију обруч опкољавања. Радост непријатеља што је успео да затвори обруч између Аржентана и Фалеза трајала је само кратко време.— пише Фелкишер Беобахтер. Прва тактичка нада непријатеља, потпуно опкољавање немачке Седме армије није извршена. Исто се то догодило и на Истоку где су одељене у Летонији северне и средње Немачке групе армија. Сада је успело уништити ту брану. Не само да су оба случаја немачке трупе постизале успех већ су се поново доказала борбена спремност снага немачких трупа пред целим светом.

БОРБЕ У ФРАНЦУСКОЈ

Берлин, 22 август (НШТ) — Тежиште борби у Француској у првом реду је у простору Лисијеа док је друга у околини Евра. О судбини америчког мостобрана на источној обали Сене у Берлину још нису приспели новији извештаји. Немачке противмере безусловно постизавају дејство у појачаном обиму. Југозападно од Париза америчке борбене групе које надиру ка Паризу нису напредовале услед немачког отпора. Према извештајима који долазе из Средоземног Мора тежиште борби се и надаље налази у простору Тулона. Копнене операције са севера уперене против града потпомагане су са тешком артилеријом ратне морнарице. Немачке обалне батерије браве се са великом снагом.

ОПКОЉЕНЕ НЕМАЧКЕ ТРУПЕ СУ УСПЕЛЕ ДА СЕ ПРОБИЈУ КОД ТРЕНА

Берлин, 22 август. (ДНБ) — Британци су продужили са нападима само на друму који води североисточно од Трена и Ле Шампоа. И поново су претрпели велике губитке. Нове немачке снаге извукле су се код Трена из простора Дивеса у правцу истока.

БОМБАРДОВАЊЕ СЛОВАЧКЕ

Братислава, 22 август. (ДНБ) — У преподневним часовима 20 августа више непријатељских бомбардерских формација прелетело је западну и средњу Словачку. Бачене бомбе нанеле су материјалне штете и губитке у људству.

ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈЕВРЕЈА ОД ОГРАНИЧЕЊА КОЈИ СУ СТЕКЛИ ЗАСЛУГЕ НА ПОЉУ НАУКЕ ИЛИ УМЕТНОСТИ

Будапешта, 22 август. (МТИ) — Број »Будапешти Кезлеја« од уторника објављује владину наредбу према којој се наредби која се односи на Јевреје, не простиру на оне личности, које су, од Регента, по владином предлогу ослобођени од ограничења из поменутих наредаба, ако су стекли заслуге на пољу науке или уметности, или привредног живота, или пак стекли нарочите заслуге радећи за добро државе. Ово ослобођење се уопште не дотиче прописа наредбе за заштиту расе из XV члана Закона од 1941. а прописа који се односе на јеврејску имовину само се у толико дотиче уколико ослобођење у том погледу садржи посебан пропис.

БИОСКОП РАКОЦИ
ДАНАС

Од 23—25 августа
САМО ТРИ ДАНА
Хари Јанош
Пагер А., Дајка М. и Маклари З.

УФА журнал приказује наставак инвазије

Вести

СРЕДА, 23 АВГУСТ 1944

— **НОВИ МАЂАРСКИ ПОСЛАНИК У СОФИЈИ.** Мађарско министарство спољних послова именовало је за новога посланика у Софији Нађа. Досадањи отправник послова Перлаки, остаје и даље саветник мађарског краљевског посланства у Софији.

— **ПОПРАВНИ ИСПИТИ У ДРЖАВНОЈ ГИМНАЗИЈИ СА СРПСКИМ НАСТАВНИМ ЈЕЗИКОМ.** У м. кр. државној гимназији у Ујвидеку са српским наставним језиком одржаће се поправни испити 1 и 2 септембра о. г. Пријаве се примају поменутих дана у 7 и по часова изјутра у Змај Јовановићевој улици број 4. Ученик који полаже поправни испит треба да поднесе свој извештај о учењу и своту од 25.50 пенга која свота служи циљевима за стипендиски фонд Хорти Миклоша и за таксене марке. Испит је иначе бесплатан. У случају ваздушне узбуне управа гимназије ће према датој ситуацији дати непосредна упутства.

— **ФРИДРИХ ХАБСБУРГ У СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА.** Кнез Фридрих Хабсбург напустио је Бразилију и отпутовао је авионом за Сједињене Државе.

— **У ЗОМБОРУ МАЈКАМА СА МНОГО ДЕЦЕ ДОДЕЉЕНЕ СУ НАГРАДЕ У СКЛОНИШТУ.** Као и у свима градовима тако су и у Зомбору на дан Светог Стевана раздељене награде мајкама са много деце. Издавање награда заказано је било у 9 часова пре подне, када су се мајке са својом децом већ налазиле на окупу у великој дворани Градске куће. Али неколико минута доцније одјекнули су звуци сирене за ваздушну узбуну тако да су мајке и њихова деца као и многобројна публика и градски чиновници на челу са градоначелником сишли у склониште градске куће. Пошто је узбуна дуго трајала градоначелник је решио да се свечаност одржи у склоништу. Ова свечаност је почела у 11 часова. Градоначелник д-р Пете Јанош говорио је о значају тога дана па се потсетио и јуначке смрти Регентовог заменика. После тога градски социјални референт д-р Ерпек Ермин поделио је мајкама са много деце одређене награде. Награде је уз по један букет цвећа градоначелник лично предавао мајкама, упућујући свакој по неколико срдачних речи.

ДАНАС ЗАМРАЧИ У
21.00
ЗАМРАЧЕЊЕ ТРАЈЕ ДО
5.00
ЧАСОВА УЈУТРО

Седница Градског муниципалног одбора

У понедељак по подне у 5 часова одржао је своју редовну скупштину муниципални одбор града Ујвидека, под председништвом великог жупана д-р витеза апатински Фернбах Петера.

Пре прелаза на дневни ред, велики жупан се са пијететом сетио пок. витеза Хорти Иштвана, Заменика Регента, који је пре две године јуначки погинуо на бојишту. Затим се велики жупан сетио жртава последњег терористичког напада на наш град. Цео муниципални одбор одао је последњу пошту погинулима устајањем од једног минута. Велики жупан д-р витез апатински Фернбах Петер изразио је затим своју радост због тога, што није успео атентат на вођу немачког Рајха Адолфа Хитлера.

Д-р витез Кораљи Елемер, папски коморник и народни посланик, поздравио је бранећи речима великог жупана поводом тога што је поново преузео вођство муниципалног одбора. Том приликом д-р Кораљи је изразио своју радост, што га је Његова Преузвишеност Регент због његовог витештва у прошлом светском рату, уврстио у витешки ред. Муниципални одбор се једногласно придружио овом поздраву.

Затим се прешло на дневни ред, па су решена многа актуелна питања нашег града. Између осталог, муниципални одбор је једногласно прихватио листу управног и надзорног одбора Градске штедионице. За председника управног одбора изабран је д-р витез Нађ Миклош, градски начелник а за чланове д-р Ђармати Имре, Бакша Лајош, Дернер Ото, д-р Милош Петровић, Фехер Ђерђ, Урбан Оскар, Дајген Габор, Цопек Пал и Даниел Андраш. У надзорни одбор су изабрани за председника д-р Паточ Иштван, шеф главног рачуноводства, за чланове д-р Кекс Лајош, Јухас Иштван, Дорнштетер Јакаб и Мартин Јожеф мл.

Пошто су решена још з нека друга актуелна градска питања, као проширење гас фабрике и повишење њених производа, велики жупан д-р витез апатински Фернбах Петер је закључио скупштину.

ИЗ СУДА

Пресуде у склоништу.

Јуче су у нашем граду одржане судске расправе у склоништу од ваздушних напада. Између многих пресуда, доносимо једну која је веома актуелна за данашње време. На оптуженичкој клупи су се налазиле две жене, које су одговарале због преступа по закону министарства хонведства због тога, што су за време ваздушне опасности палиле осветљење у своме стану, које се кроз прозоре могло видети, сем тога што су за време ваздушне опасности палиле и шибице. Обе жене су дело одмах признале. Суд их је, узевши у обзир олакшавајуће околности, осудио на 15 дана затвора условно на три године. — Кривични судија појединац осудио је на месец дана затвора Радомира Дамјановог и Гену Капетановог, стога што су у мају ове године из шуме украли пола хвата дрва и што су обили барку једног рибара из које су украли рибу Пресуда је правомоћна.

— **ПРОМЕНА У ЕМИСИЈИ БУДАПЕШТАНСКЕ РАДИО СТАНИЦЕ.** Давање вести на будапештанском радиу мења се од 28 августа. Најважније вечерње вести до сада је емитовала Будапештанска радио станица у 21.40 часова. Услед учесталих летова за узнемиравање од стране непријатељских авиона та вечерња емисија изостаје. Управа радиа променула је свој програм те ће најважније вечерње вести од 28 августа емитовати од 20 до 20.20 часова. Исто тако настаје промена и у давању поподневних вести. До даљње вести у 18.50 неће бити више преношене већ ће се давати увече у 22 часа.

— **СУДАР БРОДОВА НА ФЕРЕНЦОВОМ КАНАЛУ.** У понедељак ујутро дошло је до судара између два брода која обављају саобраћај на каналу између Зомбора и Бездана. До судара је дошло близу Бездана из досада непознатих разлога. Један брод је потонуо. Сви путници су спасени.

— **У ТУРСКОЈ ПОВИШЕН ОБРОК КАВЕ.** Како МТИ јавља из Анкаре, у Турској је оброк каве са 20 дека повишен на четврт килограма.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРИДАМ, ПРЕДЕМ. ОКАРИ прерада вуне, Сабадка, Берчењи ул. 38 (Кромпирска пијаца). 1824

— **НЕСТАЛА ЖЕНА ИЗ ТУРЈЕ.** 50-тогодишња старица Бојана Димић, Циганка из Турје, нестала је 14 августа о. г. код спровођења за Општу држ. болницу у Сабадку. Имењана је нестала са железничке станице у Сабадки у ноћи 14 о. м. На себи је имала црвену блузу, црну сукњу, а на глави црну свилену мараму са зеленим ројтама. Умољавају се сви они који нешто знају о нестало Циганки да исто пријаве најближој полицијској власти, а ове пак на: Општинску полицију, Турја (Бачка) или на Јанко Фан, Турја.

— **ИЗГУБЉЕНА ЛИЧНА КАРТА.** Између касапнице Бритит и полиције изгубљена је легитимација, лична карта са сликом издата од београдске полиције, која гласи на име Нада Павичевић. Моли се поштен налазач да је преда уз награду на адресу: витез Мајор улица бр. 1, II спрат, код Јовановића.

— **ВИКТОР ЕМАНУЕЛ У РИМУ.** Бивши италијански краљ Виктор Емануел изненада је приспео у Рим како је то у понедељак објавила полу службена енглеска телеграфска агенција.

БАЧКИ ДОМ
Ујвидек — Флат улица 4
прима ученике и ученице средњих школа

— **ТУРСКА НЕ ПОСТУПА СА НОВИНАРИМА ИСТО КАО СА ДИПЛОМАТАМА.** Јављају из Берлина да је информатор Вилхелмштрасеа саопштио да је Турска била у овом рату једина земља која се после прекидања дипломатских односа одрекла да третира новинаре исто тако као и дипломате. Измена немачких и турских држављана иначе нормално тече даље. Информатор је затим указао да су после прекидања дипломатских односа и Сједињене Државе, Чиле и Перу третирале новинаре сила Осовине по истом поступку као и дипломате.

— **БРАНИОЦИ САН МАЛОА ОДЛИКОВАНИ ВИТЕШКИМ КРСТОМ.** Вођа Рајха је на предлог великог адмирала немачке ратне морнарице Деница, одликовао гвозденим крстом витешког реда капетана фрегате Вернера Ендела, команданта пристаништа Сен Малоа и поручника Рихарда Сеуса.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ
Од 22—28 августа
НА РУБУ ПОНОРА
Италијански филм на мађарском језику

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека
Бр. 40 765/1944.

Оштрогађање артилерије *немачке војске*

ОБЈАВА

Објављујем да ће противавионска артилерија немачка војске која се налази у нашем граду, са положаја поред аеродрома Ујвидек, одржати вежбе гађања 23 августа од 7 часова ујутро до 12 часова.

Угрожена територија: цело ратно острво.

За време гађања војска ће затворити важније и прометније саобраћајне линије са стражарима, а сем тога поставиће на поједним местима табле са којих ће се моћи прочитати да је забрањен пролаз—улаз. Свако мора да слуша позив и упутство стражара. Ако неко покуша да обиласком стражара или и поред његовог позива уђе на угрожену територију, то може да учини само на своју личну одговорност и ризик, пошто ни државни ерар ни немачка држава у таквим случајевима не сносе никакву одговорност ни накнаду штете.

Ако неко нађе неексплодирану гранату или део гранате (запаљач), то треба да означи са камењем или мотком да би било упадљиво. Додиривање нађених граната или делова опасно је по живот. О налазу треба одмах известити да је нађена граната — чије се место тачно означи — петој м. кр. окружној команди „покретни штаб“ у Ујвидеку, хонведска команда места, ради извршења експлоз је на таквим гранатама.

Забрањено је оштећење и прикривање табли на којима се означује угрожена територија и осталих постројења стрелишта.

Евентуално настале штете на биљима треба пријавити м. кр. хонведској команди места. Неће се узимати пријаве које се поднесу после 12 часова 26 августа 1944.

С обзиром да се евентуално може и изменити дан, када ће бити вршено гађање, то ће се тачно време трајања гађања означити са црвено-белим заставама које ће бити истакнуте на торњу м. кр. Високе источне трговачке школе као и на црквеним торњевима у општинама Кађу и Тисакалманфалви. После скидања застава становништво се поново може слободно кретати на угроженој територији.

Ујвидек, 17 августа 1944.

Д-р витез НАЂ МИКЛОШ с. р.
градоначелник

— **НАЂЕНЕ ЧЕТИРИ ГУСКЕ.** Нађене су четири беле гуске које су одлутале од куће. Власник може да их добије код домара у Телеки Имре улици бр. 31.

Данас

СРЕДА, 23 АВГУСТ.
Мученик Лаврентије архиђакон. Филип, Деницијe.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: СВИ СУ МУШКАРЦИ ЛУДИ.
ЗРИЊИ: ХОХШТАПЛЕР ДИЛЕТАНТ
НЕМЗЕТИ: НА РУБУ ПРОВАЛИЈЕ
РАКОЦИ: НЕВИНА САМ

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ПОПИЋ, Јокаи Мор улица 13, телефон: 23—79.
МИХЕЛС, II Ракоци Ф. улица 68, телефон 29—51.

#

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођено: 1 мушко дете.
Венчања: није било.
Умро: није нико.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИЛЕКУ

ОДЛАЗАК ВОЗОВА:

За Сабадку—Будапешту 0.15 (брзи), 20.25 (путнички).
За Зомбор 2.00, 18.04.
За Паланку—Гомбош 13.25.
За Обеће—Зента—Сегед 5.05, 17.37
За Тител 6.12, 13.40.
За Петроварадин-Београд 5.30 (брзи)

ДОЛАЗАК ВОЗОВА:

Из Будапеште—Сабадке 4.15 (брзи), 17.42 (путнички).
Из Зомбора 7.35, 19.40.
Из Паланке: 9.18.
Из Обеће а—Зенте—Сегеда 9.26, 19.57
Из Титела 10.10, 17.55.
Из Београда 23.15 (брзи).

—#■#■#—

— АМЕРИЧКА КОМАНДА И СКЛАПАЊЕ БРАКОВА СА ФРАНЦУСКИЊАМА. Америчка команда позива своје војнике да не стварају ближе односе са Францускињама. »Вашингтон Пост«, који је објавио то упозорење, каже да Францускиње нису тако фриволне, као што их претстављају на холивудским филмовима, већ су то жене које »хоће одмах брак«. Међутим, америчка команда не жели да се са америчким војницима враћају у Сједињене Државе и њихове породице. Ниједан амерички војник нека не рачуна да ће моћи Францускиње довести у Америку о државном трошку.

— ОПРОШТАЈНИ БАНКЕТ НАШИХ МУНКАША ПОСЛЕ ЗАВРШЕНОГ РАДА. Једна група наших обвезника радне службе завршила је недавно, негде у Мађарској, своју обавезу рада која је трајала 15 месеци. Тим поводом командир ове радничке чете поручник Јунгмајер Лајош изразио је жељу да се на дан одласка наших мункаша приреди опроштајни банкет. Овај банкет је и приређен, и он је протекао у најбољем и најведрijем расположењу. За време банкета командир је свима обвезницима изразио своје признање као добрим радницима и за њихово примерно владање. Нарочиту похвалу добили су од командира, као најбољи, ови мункаши: Север Мијатов из Тополе, Данило Чампрагт, Илија Туранов и Ђура Исаков — Мезеш из Сабадке, Ђура Јановац, Ђура Шашин, Сима Крагујевић и Мила Грујин из Зенте, Иван Ђаков, Јоца Марић и Славко Драгин из Аде, Младен Радулашки, Милан Играчев, Бошко Пајић, Бошко Вулетић — Бата, Геза Матић, Гавра Сентомашки, Милорад Сегедински, Веселин Сремчев и Лазар Ђурчић из Мохола. На крају банкета у име целе чете опростили су се с официрима и подофицирима дирљивим говорима Илија Туранов и Милорад Миковић, који су у име својих сиромашних другова за рачун банкета приложили 200 пенга.

— Слободно је политизирати америчким војницима. Како јављају из Вашингтона конгрес је укинуо забрану политизирања и политичке пропаганде у америчкој војсци.

— МИНЕ У ЕНГЛЕСКИМ КУПАЛИШТИМА. Како Дејли Експрес јавља у последње време у енглеским приморским купатилима погинуло је 24 лица услед експлозија мина. Лист упозорује грађанство да не одлази у купатила која су још увек минирана. Мине се још не могу да изваде пошто минопловци имају хитна посла на инвазионим подручјима.

— У ЈУЖНОЈ ФИНСКОЈ ПОЧЕЛА ЖЕТВА РАЖИ. И у Финској, као и у многим другим европским пољопривредним земљама, ове године је жетва житарица нешто касније почела. Како сада фински листови јављају, ових дана је у јужној Финској почела жетва ражи. Жетва пшенице ће се обавити тек кроз недељу дана. Принос ће по свој прилици бити осредњи. Кишовито време последњих дана повољно је утицало на развитак кромпира и другог поврћа.

МАЛИ ОГЛАСИ

За 10 речи 2 пенга, свака даља реч 15 ф. Који тираж, служба плаћа 50% поскупље

ТРАЖЊА

ВИШЕ МЛИНАРСКИХ ПОМОЋНИКА потребујем за одмах уз сталан посао. Недељна плата 90—100 пенга. I моторималом, Апатин. 2810

МЛАЂЕГ КОВАЧКОГ ПОМОЋНИКА или шегрта потребује: Лазар Гргар, ковач, Шајкашђерђе. 2818

ТРАЖИМ НАМЕШТЕН ГАРСОН СТАН или собу са употребом купатила у центру града. Понуде у администрацију. 2826

КУПОВИНА

КУПИО БИ добар предратни смајлирани шпорет. Киселља Петар, Кисач. 2827

ИЗДАВАЊА

НАМЕШТЕНА СОБА са употребом купатила за издати. Гр. Ђано 1а, I спрат лево. 2825

ПОЗНАНСТВА

МЛАДИЋ СА СЕЛА, пријатне спољашности 22 године, доброг имовног стања, тражи познанство лепе девојке са добрим миразом. Женидба није искључена. Понуде на администрацију под »КАНДИДАТ«. 2823

ПОРЗОЛ и АРЗОПАЦ

средства за прашење житарица стигла су. Набавите своју потребу, док их има. — **Vuibovics György,** комисионер, САБАДКА, Хитлер трг 5 Телефон 6-69 1772

Укрштене речи

БРОЈ 183.

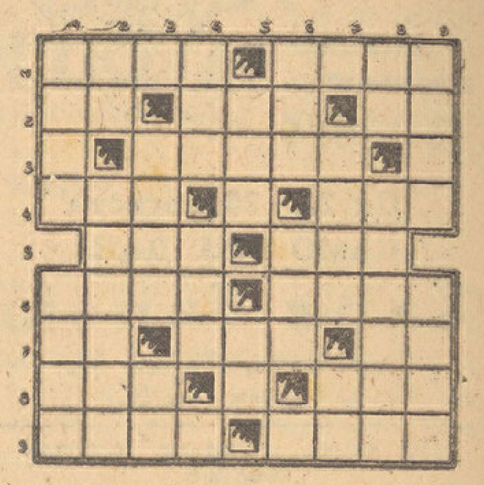

ВОДОРАВНО: 1) Невеста Јадрана — женин отац. 2) Иницијали једног од вођа француске револуције — слика — површинска мера. 3) Вокал — део коњске опреме — сугласник. 4) Женско дете — свеза — колонија старих Грка на острву Вису. 5) Тврђава у Грчкој — притока Волге. 6) Псећа раса — сам. 7) Лична заменица — света (турски) — површинска мера. 8) Тип ловачког апарата — вокал — поседује. 9) Тица селица — пасуљ.

УСПРАВНО: 1) Једна света тајна — зеље које врло радо једу свиње. 2) Немачки физичар — наш приповедач. 3) Ка — француски физичар и хемичар — пакао. 4) Позив на телефону — мушко име — свеза. 5) Река у Азији која се улива у Балкашко Језеро — лична заменица. 6) Че — планина у Тесалији — сугласник. 7) Вокал — француски посланик у Португалији, који је унео дуван у Француску — иницијали нашег књижевника и историчара. 8) С — врста кобасице. 9) Утакмица у брзини — једна воћка.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ
БР. 182

Водоравно: 1. Ралф — бара. 2. О — аутом — р. 3. Нестор — Б(уш) А(долф). 4. Иступ — бас. 5. Нар — лој. 6. Мар — каско. 7. Еф — Мостар. 8. К. — порто — н. 9. Атал — Инка.

Усправно: 1. Рона — Мека. 2. А — еснаф — т. 3. Ластар — па. 4. Футур — мол. 5. Топ — кор. 6 Бор — ласти. 7. Ам — Бостон. 8. Р — бајка — к. 9. Арас — Орна.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 97

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

Веран своме начелу, да у таквим приликама дође мало раније, појавио се Фошери већ после пет часова у близини трговачког дока. Као г-ца Андре, тако је и њему питање одела задавало много муке, али је напослетку дошао на срећну комбинацију. Поред својих свилених чарапа с ажуром, обукао је поморски сако са два реда сјајних дугмета, која су била украшена котвом, затим мало сувише узане и кратке чакшире, док је на главу натакао антикварну капу поморског официра, која је нашла неки ослонац тек на његовим клопавим ушима. То дивно одело позајмио је за један дан.

У првом реду потражио је „Нормандију“. За то му није био потребан велики дурбин који је био обесио о врат. Лепу јахту није било могуће не опазити. Она се налазила сасвим у пристаништу, а сребрна слова на њеном труну огледала су се јасно у води. Око витког црног трупа налазио се широки руб белог емајла, који се на блиставом пролетњем сунцу преливао као обруч од седефа. Два виска димњака говорила су о великој снази коју је ова лађа имала. На јарболу се лепршала америчка и француска застава, а на белој лакованој палуби стојала је бродска посада, укочена и непомична као кипови.

Јахта је, иначе, изгледала као да је изумрла, али тек што је Фошери ступио на мали мостић, већ је угледао ружичасто лице свога пријатеља Пирмаса.

— Био је, додуше, мало збуњен, али чим је осетио сигурно тле под ногама, он се умилостивио и дотакао прстом своје капе, говорећи:

— Томе се сигурно ни у сну нисте надали кад сте пре неколико дана осамљени седели у репортерској соби? Видите, ако ја некога узмем у своје окриље, тај мора да нађе свој пут.

Одмах је прешао својим стручњачким очима преко блиставе палубе, неколико пута завртео главом са много признања, па се затим са позом наслонио на ограду да би својим дурбином нешто посматрао на доку.

У 5.45 часова догегао се и стари Жил. Сав је блистао у злату, када се појавио на мостићу, учтиво је поздравио по војничким. После њега су дошли г-ца Дипон, Бонкур, а напослетку г-ца Андре. Она је на крају усвојила Ноелов савет. Изгледала је врло елегантна, али поред свега тога није остављала бољи утисак него иначе.

Тачно на минут стигао је господин Тјер... Чим се он појавио, пришао му је седи господин да га поздрави.

— Ја ћу да вас одведем до господина Смита, — рекао је, и адвокат је дошао за њим крупним корацима. Преко степеница ишао је огромни човек мало теже, па је морао у холнику покривеном дебелим ћилимима да одахне неколико тренутака. Тада је Пирмас закуцао на једна врата и пустио Тјера да уђе...

Као оно недавно једног бурног јутра у Кулоновој кући, стојали су сада један према другом лице у лице млади човек оштрих црта лица са мало проседим залисцима и крупни адвокат. Тјеру је требало неколико тренутака да савлада своје изненађење. Тада је изазивачки напрчио своју дебелу доњу усну, а његово лице је постало још заједљивије него што је било иначе.

— Дакле, тако стоје ствари? — рекао је, спустивши се у једну столицу, која је одмах зашкрипала. — Хоћете ли ми рећи какву сврху има цела ова комбинација?

Смит, који се до сада крио под именом Ноел, благо се осмехнуо.

— Можда би сте сами себи могли да одговорите на то питање, ако помислите како су се ствари развијале последњих недеља.

(Наставиће се)

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод (власник Јован Келемен), за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул 50 — Рукописи се не враћају